ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА

БЕОГРАД

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду од 31. X 2013. године изабрани смо у „Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор доцента за ужу научну област Српски језик, предмет Дијалектологија српског језика“. Пошто смо се упознали са приложеном документацијом, част нам је да Изборном већу поднесемо следећи

И З В Е Ш Т А Ј

На конкурс се пријавио један кандидат, др МИХАИЛО ШЋЕПАНОВИЋ.

I

Михаило Шћепановић рођен је 1959. године у Горњој Бијелој (Шавник, Република Црна Гора). Основну школу је завршио у родном месту, а гимназију у Никшићу. Дипломирао је најпре на Наставничком факултету у Никшићу 1979. г., на Одсјеку за српскохрватски језик и књижевност, потом на Филолошком факултету у Београду 1986, на Групи за српскохрватски језик и југословенске књижевности. Године 1994. одбранио је магистарски рад *Ономастика ваљевске Петнице*, а 2007. докторирао је на Филолошком факултету у Београду одбранивши дисертацију под насловом *Говор и микротопонимија Дробњака.*

Почетком 1989. године Михаило Шћепановић се запослио у Институту за српски језик САНУ, где је обављао лексикографске послове у звању истраживача, а после магистрирања, 1994. године изабран је у звање истраживача сарадника. Од 1996. до 2001. радио је хонорарно у Филолошкој гимназији у Београду као професор српског језика. За асистента за Дијалектологију српског језика са акцентологијом изабран је 1999. године, на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима, где и данас ради.

Кандидат је од 1991. до краја 1997. године организовао годишње активности из лингвистичког програма у Истраживачкој станици Петница – Ваљево, и руководио радом на истраживачким пројектима. Такође, учествовао је у реализацији пројекта младих истраживача Србије *Усмена хроника ивањичког краја. Кушићи I-II* (1994-1995), организовао истраживање лингвистичке секције са темом *Ономастика и говор Кушића.* Поред тога, био је неколико година лектор на семинарима за стране слависте који се одржавају у нашој земљи и руководилац радионица за усавршавање професора српског језика и књижевности на традиционалним зимским семинарима.

II

М. Шћепановић је излагао своје радове на више научних скупова и неколико славистичких конгреса. У приложеном избору из библиографије налази се близу 90 наслова, од којих су следећи објављени после претходног (ре)избора:

О бројевима 'два', 'оба', 'три' и 'четири', Српски језик XIV, Београд 2009, 275-278 (У коауторству са Ј. Јовановић).

Дијалекатска лексикографија, Радови Филозофског факултета II, књ. 1, Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет, Пале 2009, 321-333.

Изгон језика ћириличког под плаштом националног преумљења монтенегринског, Голија V/11, Никшић 2009, 18-20.

Ред речи између основице и надградње српског језика, Српски језик XVI, Београд 2011, 505-513.

Стилистика вербализацијских поступака (Приказ: Р. Симић, Стилистика српског језика I, Јасен, Београд 2010, стр. 5-310), Српски језик XVI, Београд 2011, 823-830.

Српски језик у вртлогу политике, Издавачки центар Матице српске – Друштва чланова у Црној Гори, Никшић 2011. (У коауторству са М. Ковачевићем).

Од дробњачког ојконима ка Вуковом требињском сљедбенику, Ћоровићеви сусрети 13, Научни скуп: Херцеговина под аустроугарском окупацијом 1878. до 1918. године, Билећа – Гацко 2012, 318-325.

1. Кратка студија о бројевима тиче се заправо конструкција са тим бројевима (нпр. Два млађа сина била/били су код старијег; Обе руке су му прекривене ранама). Аутори доказују да су облици на -а, одн. -е, иако по пореклу парадигматски сасвим одређени, у данашњем стању нашег језика објашњиви једино као парадигматски 'слободне' форме које су лабаво повезане са обликом ген. једн. м. р. тзв. о-основа (прва) и ном. множ. ж. р. а-осн.

И начин на који је постављен проблем, и на који је решен – научно је заснован, и теоријски интересантан.

2. Значајна, и готово потпуно необрађена област српске дијалектологије – јесте синтакса. Шћепановићев рад о реду речи у пивско-дробњачкој зони отвара нека питања из те области. Аутор нпр. скреће пажњу на недовршене процесе 'енклитизације' енклитика, тј. њихово 'намијештање' (Т. Маретић) и ван 'друге позиције у реченици' (Ја њима сам све потпаљиво они вишек), као и утврђивања атрибута у предименичкој позицији (О'да су они узели пушке швапске). Рад се одликује чврсто заснованом аргументацијом, добро одабраним и лепо сређеним теренским материјалом, а често и духовитим објашњењима.

3. Рад са карактеристичним и упечатљиво интонираним насловом *Изгон језика ћириличког под плаштом националног преумљења монтенегринског*, као и читава књига *Изгон језика ћириличког под плаштом националног преумљења монтенегринског* – полемичког су карактера. Полемички тон изазван је углавном политичким превирањима последњих деценија и насртајима на национално биће српског народа изазвано тим превирањима. Радови објављени у поменутој књизи (у коауторству с М. Ковачевићем) усмерени су пре свега на одбрану научног метода у разрешавању ненаучних проблема око српскога књижевног језика – од насилног мешања политике у тај процес. „У разматрању језичких питања – истичу аутори на самом почетку књиге – лингвистика и политика критеријално су готово инкомпатибилне. Лингвистика, будући наука, своје анализе и закључке мора темељити искључиво на научним критеријумима. Политика, као ненаука, у својим анализама и закључцима уопште се не мора дотицати било каквих научних, па сљедствено, ни лингвистичких критеријума. А основна разлика између ненаучног и научног приступа било ком предмету сазнања јесте примјена објективних, што истовремено подразумијева искључење субјективних (емоционалних) критеријума анализе“ (стр. 7). Ипак, полемика неодољиво повлачи ауторе на терен загрејане беседе и високо тониранних тврдњи, чиме књига пред нама обилује у покушајима да се докаже право српског народа на сопствени културни и језички систем вредности.

4. У раду о имену села *Јушиће*, кроз сагледавање етноисторијских извора, аутор тумачи творбену структуру и мотивациону основу поменутог дробњачког ојконима, који се на основу проведене анализе и доступних етноисторијских извора везује за муслимански хипокористик *Јусо*, *Јуша* < *Јусуф*. Ка разрешењу хипотезе главни податак потиче „од Вуковог сљедбеника из Требиња С.Р.Д“, одн. Стевана Р. Делића, „записивача епске пјесме *Крновка*“. Значајно и као податак, а и као увид у метод Шћепановићевог ономастичког истраживачког поступка: комбинацијом чињеница са терена и из писаних споменика културне историје.

III

Кандидат је објавио велики број радова из дијалектологије и ономастике (теме се често преплићу) и других лингвистичких дисциплина (расправе, чланци, прикази, библиографије радова из филологије и лингвистике, полемике), учествовао је на више научних скупова и одбранио високо оцењену докторску дисертацију из дијалектологије и ономастике. Треба указати и на велико искуство кандидата у раду са младима (ученицима и студентима), као и на његово изузетно залагање на радном месту: годинама успешно води наставу из дијалектологије и акцентологије, обавља менторства у великом броју мастер и других радова, обавља консултације са студентима и у свим активностима и поступцима односи се према студентима професионално и сараднички. Ово су довољни разлози да предложимо Изборном већу Филолошког факултета да прихвати Извештај и упути предлог одговарајућем Стручном већу Универзитета у Београду да др МИХАИЛА ШЋЕПАНОВИЋА поново изабере у звање и на радно место *доцента* за ужу научну област Српски језик (предмет Дијалектологија српског језика).

КОМИСИЈА

_____

Др Радоје Симић, ред. проф.

_____

Др Милорад Дешић, ред. проф.

_____

Др Првослав Радић, ред. проф.